

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/165/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015200854
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4015200854.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľky: G.. H. T., L., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XA, B., proti odporkyňi: Sociálnej poisťovni, ústrediu, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/294/2015-49 z 30. mája 2016 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/294/2015-49 zo dňa 30. mája 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 23Sd/294/2015-49 zo dňa 30.05.2016 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.07.2015, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku z dôvodu, že nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že nezistil nové skutočnosti, ktoré bypri doterajšom posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľky neboli známe a zhodnotené, a ktoré by prípadne odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku. Posudkoví lekári sociálneho poistenia na základe predložených odborných lekárskeých nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že navrhovateľkin zdravotný stav nie je zhoršený na úroveň invalidity, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi, najmä odbornými lekárskeými nálezmi nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním zo dňa 27.06.2016, v ktorom uviedla, že vyjadrenie posudkových lekárov odporkyne, ktorí za rozhodujúce ochorenie určili cervikalgiu s občasou radikulopatiou C4 vľavo a uviedli, že nie je prítomný radikulárny syndróm,

nezodpovedá nálezom v lekárskejších správach. Zdôvodnenie, prečo posudkoví lekári nenavýšili percentuálnu mieru o 10 % za pridružené ochorenia považovala za nepresvedčivé, nakoľko sa jedná o dlhodobé sledované ochorenia (kardiologické, ortopedické, hepatologické, gastroenterologické a psychiatrické), ktoré si vyžadujú sústavné odborné sledovanie a patričnú farmakoterapiu, a aj minimálne zhoršenie ich priebehu zanedbaním predpísanej životosprávy a kauzálnej farmakoterapie zasahuje do celkovej výkonnosti jej organizmu. Posudkovému lekárovi predložila nové lekárske správy lekárov z odboru neurológia, neurochirurgia a ortopédia, z ktorých vyplýva, že jej zdravotný stav sa od prvotného podania jej žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 08.11.2012 sústavne zhoršuje, je nezmeniteľný liečbou a nie je stabilizovaný. Ku kritickému zhoršeniu jej zdravotného stavu došlo po operácii ramena (operácia dňa 30.04.2015, ASAD, acromioplasty). Po časovo a odborne náročnej diagnostike jej bola neurochirurgickým konzíliom FN v Nitre dňa 19.11.2015 indikovaná operácia ACDF. K posúdeniu jej zdravotného stavu nebol prizvaný odborný lekár z príslušného klinického odboru (ortopédia, resp. neurológia a neurochirurgia), preto nesúhlasila s tvrdením, že sa jednalo o posúdenie komisiou. Závery posudkových lekárov odporkyne preto nemôžu byť jediné relevantné pre posudzovanie vzniku invalidity, nie sú nadradené nad závery iných lekárov. Žiadala preto doplniť dokazovanie o znalecký posudok znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie neurológia. Posudky posudkových lekárov odporkyne nepovažovala za dostatočne vyčerpávajúce. Nevysporiadali sa so skutočnosťou, že jej dlhodobé nepriaznivé zdravotné stav časom vyústilo do indikácie neurochirurgického zákroku a nezdôvodnili v nich riadne posúdenie závažnosti ostatných zdravotných postihnutí, z dôvodu ktorých bola plánovaná operácia krčnej chrbtice odložená.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 14.07.2016 navrhla rozsudok krajského súdu potvrdiť. Uviedla, že posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu vyžaduje odborné lekárske znalosti. Dokazovanie v tomto smere je vo veciach sociálneho poistenia zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to na účely správneho aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov a spochybnili v posudkoch prijatý záver. Námietky navrhovateľky o neúplnom zistení jej zdravotného stavu považovala za nedôvodné. Dodala, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi, sú hľadiská skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú; nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“). Podľa § 492 ods. 1 S. s. p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 1. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.07.2015, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku, pretože miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u navrhovateľky určená na 30 %, a teda nedosahuje viac ako 40 %.

Navrhovateľka sa domáhala priznania vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a uznania invalidity. Domáhala sa tiež určenia iného rozhodujúceho zdravotného postihnutia.

Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov poistenec je invalidný, ak pre dlhodobé nepriaznivé zdravotné stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 veta prvá zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 5 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

Posudkoví lekári ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky vyhodnotili degeneratívne zmeny chrbtice a medzistavcových platničiek s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia v zmysle kapitoly XV, oddielu E položky 3 písm. b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Posudkový lekár ústredia v posudku z 02.03.2016 uviedol, že u navrhovateľky je plánované objednanie na operáciu chrbtice, pričom po operácii sa očakáva zlepšenie stavu. Zdravotný stav je klinicky charakterizovaný bizarnými ťažkosťami, objektívny neurologický nález je však kompletne negatívny, čo overila aj hospitalizácia na neurologii; je prítomný cervikobrachiálny a cervikokraniálny syndróm, ktorých explicitné posúdenie patrí do položky XV, oddiel E, bod 3, písm. b). Vzhľadom na vysokoškolské vzdelanie nie je odôvodnená horná hranica zákonom stanoveného rozmedzia, tiež klinický stav nie je ťažký, nie je prítomný radikulárny syndróm ani parézy periférnych nervov. Pripomenul, že podporné RTG, MR a CT vyšetrenia slúžia odborným lekárom na určenie diagnózy a nepoužívajú sa na určenie invalidity, pre ktoré je rozhodujúci funkčný stav a v ňom je prítomné len ľahké obmedzenie rotácií, príp. úklonov krčnej chrbtice s terminálnym obmedzením ľavého ramena, ktoré navrhovateľka nezdvihne nad horizontálu. Rôzne bizarné ťažkosti na horných končatinách sú potencionálne zvýšeným prežívaním ochorenia na podklade dokázaného psychiatrického - neurotického ochorenia.

Ostatné ochorenia sú posudkovo nevýznamné - ako bolo už uvedené, pohyblivoosť ľavého ramena je ľahko obmedzená, psoriáza je aktuálne podľa dermatológa bez výsevu, reumatologická hospitalizácia klinicky artritídu nepotvrďuje, prítomná je len synovitída drobných kĺbov prstov. Kardiológ dokumentuje dobrú funkciu ľavej komory na ECHO KG, pri 24-hodinovom monitoringu podľa Holtera dňa 04.08.2015 boli zistené len nevýznamné ektopie, podľa erogometrie zo dňa 25.01.2015 je bez významnej patológie - preto nie je možné navýšenie rozhodujúceho postihnutia jednotlivo alebo vo

vzájomnej súvislosti uvedených ochorení.

Aj pri hospitalizácii na neurológii do 04.11.2014 bol objektívny nález v norme a MR vyšetrenie C a LS chrbtice bolo bez jednoznačnej herniácie a bez útlaku miechy.

Pokiaľ ide o požiadavku navrhovateľky na hodnotenie podľa kapitoly XV, oddielu A, položky 1 písm. c) prílohy č. 4, k tejto námietke posudkový lekár uviedol, že v žiadnom prípade nejde o ťažké formy infekčných, reaktívnych, zápalových alebo metabolických artropatií, nie je dokázaná trvalá zápalová aktivita laboratórne, nie je konštatovaná ťažká ovplyvniteľnosť liečbou a v žiadnom prípade nejde o deštruktívne RTG nálezy viacerých kĺbov, preto posúdenie v tejto položke nie je opodstatnené.

Aj odvolací súd mal na základe uvedeného posudku preukázať, že zdravotný stav navrhovateľky bol vyhodnotený v súlade so zákonnými kritériami, je kompletný, objektívny a presvedčivý a nevidel dôvod na zrušenie rozhodnutia odporkyne a nariadenie znaleckého dokazovania.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v súdnom konaní súdy preskúmajú rozhodnutia správnych orgánov ku dňu ich vydania (§ 250i ods. 1 O. s. p.). To znamená, že pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia odporkyne bol rozhodujúci zdravotný stav navrhovateľky v čase, kedy bolo toto rozhodnutie vydané. Preto navrhovateľkou novo predkladané lekárske správy (aj v odvolacom konaní) je potrebné vziať do úvahy len z toho hľadiska, či preukazujú nejaké nové skutočnosti spätne ku dňu vydania rozhodnutia odporkyne, t. j. ku dňu 30.07.2015, prípadne najneskôr ku dňu posúdenia u posudkového lekára ústredia (02.03.2016). Vzhľadom na množiace sa prípady opakovaného predkladania novších a novších lekárskeho nálezov aj v odvolacom konaní najvyšší súd ustúpil od svojej, i tak výnimočnej, predchádzajúcej rozhodovacej praxe a v uvedených prípadoch na novšie lekárske nálezy (po vydaní rozhodnutia odporkyne) neprihliada. V tejto súvislosti však považuje za potrebné uviesť, že neúspešný žiadateľ o invalidný dôchodok má kedykoľvek možnosť znovu požiadať o priznanie invalidného dôchodku, a to aj spätne, a v novom správnom konaní žiadať o posúdenie zdravotného stavu aj na základe týchto neskorších odborných lekárskeho nálezov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom, preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 O. s. p. potvrdilo.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd navrhovateľke v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. nepriznal, pretože si ich neuplatnila.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom v pomere hlasov 3 : 0:

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.